

TYÖTURVALLISUUSASIAKIRJA

Turvallisuussäännöt ja menettelyohjeet

Päällystystyöt 2025-2026 (+optio 2027-2028)

Sisällys

1	YLEISTÄ.....	3
1.1	Työturvallisuusasiakirjan tarkoitus.....	3
1.2	Rakennuttaja ja pääurakoitsija.....	3
1.3	Rakennustöiden työturvallisuussuunnittelu.....	3
1.4	Toteutusmuoto ja päätoteuttajan velvollisuudet.....	4
1.5	Yhdyshenkilöt.....	4
1.6	Työsuojelusäädökset.....	4
1.7	Aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue.....	4
1.8	Luvat ja luvanvaraiset työt.....	4
2	TYÖALUE JA SEN OLOSUHTEET.....	4
2.1	Rakennuspaikka.....	4
3	VAARAA AIHEUTTAVAT RAKENNUSTYÖT.....	5
3.1	Kuvaus tehtävistä töistä.....	5
3.2	Kohteen tyypilliset työturvallisuusriskit.....	5
4	RAKENNUSTYÖN SUORITUSVAATIMUKSIA.....	6
4.1	Yleistä työn suorituksesta.....	6
4.2	Työalueet.....	6
4.3	Henkilönsuojaimet.....	6
4.4	Rakennustyövälineet, koneet ja laitteet.....	7
4.5	Terveydelle ja ympäristölle haitalliset aineet ja materiaalit.....	7
4.6	Palosuojelu.....	7
4.7	Pölyn leviämisen estäminen.....	8
4.8	Melua aiheuttavat työt.....	8
5	YMPÄRISTÖN SUOJAUS.....	8
5.1	Työmaan suojaaminen.....	8
5.2	Ympäristön puhtaanapito.....	8

TYÖTURVALLISUUSASIAKIRJA

1 YLEISTÄ

1.1 Työturvallisuusasiakirjan tarkoitus

Tämä turvallisuusasiakirja perustuu rakennustyön turvallisuudesta annettuihin säädöksiin:

- Työturvallisuuslaki (738/2002)
- Laki työturvallisuuslain muuttamisesta (1199/2005)
- Valtioneuvoston asetus rakennustyön turvallisuudesta (205/2009) ja (525/2013)
- sekä muihin rakennustyön turvallisuudesta annettuihin säädöksiin, kuten sähköturvallisuuslakiin (1135/2016) ja VNP:n päätökseen henkilösuojainten valinnasta ja käytöstä työssä (427/2021)

Tämä työturvallisuusasiakirja on laadittu rakennustyön suunnittelua ja valmistelua, sekä rakennustyön toteuttamista varten. Asiakirjan tarkoituksena on kertoa urakoitsijoille erityisiä työturvallisuusriskejä ja vaaroja aiheuttavista työvaiheista niin, että urakoitsijat voivat varautua niihin asianmukaisesti toimimalla voimassa olevien lakien, säädösten ja viranomaisten ohjeiden mukaisesti. Tavanomaiset rakentamisen ongelmat ja riskit pitää päätoteuttajan ottaa muutoin huomioon.

1.2 Rakennuttaja ja pääurakoitsija

Rakennuttaja on Kankaanpään kaupunki. Urakoitsija toimii tässä urakassa pääurakoitsijana ja lainsäädännön (RakVNP) tarkoittamana päätoteuttajana ja vastaa päätoteuttajan velvollisuuksista. Tilaajalle ei siirry tämän turvallisuusasiakirjan perusteella mitään pääurakoitsijan tätä urakkaa koskevia velvoitteita.

Urakoitsijan on välittömästi korjattava valvojan toteamat työturvallisuutta vaarantavat viat ja puutteellisuudet, joista valvoja on urakoitsijalle ilmoittanut. Jos urakoitsija kuitenkin laiminlyö valvojan esittämän kirjallisen työturvallisuutta tai liikenteen hoitoa koskevan korjausvaatimuksen, on tilaajalla oikeus tehdä tai teettää korjaustyö asiakirjojen ja viranomaismääräysten edellyttämään kuntoon ja periä syntyneet kustannukset urakoitsijalta.

1.3 Rakennustöiden työturvallisuussuunnittelu

Pääurakoitsija huolehtii eri urakoitsijoiden töiden ja työvaiheiden yhteensovittamisesta. Töiden järjestelyssä ja työvaiheiden ajoituksessa on otettava huomioon työturvallisuuden vaatimukset siten, että työt voidaan turvallisesti ja aiheuttamatta vaaraa työmaalla työskenteleville tai muille työn vaikutuspiirissä oleville. Lisäksi on huomioitava, mitä Valtioneuvoston asetuksen (205/2009) 10§:ssä mainitaan.

Töiden etenemisen kannalta kriittiset tehtävät on aikataulutettava siten, että töiden tai olosuhteiden muutoksista johtuviin häiriöihin on varattu riittävästi pelivaraa.

1.4 Toteutusmuoto ja päätoteuttajan velvollisuudet

Urakoitsija vastaa mahdollisten aliurakoitsijoidensa töiden yhteensovittamisesta.

Pääurakoitsija laatii työmaalle yhteiset turvallisuusohjeet ja hyväksyttää ne rakennuttajalla. Urakoitsija vastaa, että jokainen omaan tai aliurakoitsijan henkilöstöön kuuluva on perehdytetty työmaan turvallisuusohjeisiin ennen heidän tuloaan työmaalle.

Urakoitsijan mahdolliset aliurakoitsijat ovat velvollisia noudattamaan urakoitsijan antamia ohjeita töiden järjestelyistä ja osallistumaan urakoitsijan järjestämään opastukseen ja työmaan turvallisuusohjeisiin perehdyttämiseen.

Rakennuskohteessa urakka-aikana samanaikaisesti muiden urakoitsijoiden, tilaajan tai kolmansien osapuolten toimesta tehtävät työt on esitetty urakkaohjelman kohdissa 3 ”Urakoitsijan suoritusvelvollisuus” ja 4 ”Tilaajan suoritusvelvollisuus”. Urakkasuhteet on esitetty urakkaohjelman kohdassa 2 ”Urakkamuoto ja suoritusvastuun laajuus”.

1.5 Yhdyshenkilöt

Pääurakoitsija pitää ajan tasalla olevaa luetteloa työmaan turvallisuudesta vastaavista henkilöistä. Tähän luetteloon merkitään kaikkien työmaalla työskentelevien osapuolten ja mahdollisesti kolmansien osapuolten turvallisuudesta vastaavat henkilöt.

1.6 Työsuojelusäädökset

Rakennuskohteessa noudatetaan työsuojelua koskevia lakeja ja määräyksiä, jotka tulee olla nähtävillä työmaalla.

1.7 Aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue

Pääurakoitsijan tulee tarvittaessa tehdä Valtioneuvoston asetuksen (205/2009) 4§:n mukainen ennakoilmoitus aluehallintoviraston (AVI) työsuojelun vastuualueelle. Pääurakoitsijan on annettava ennakoilmoitus tiedoksi myös rakennuttajalle.

1.8 Luvat ja luvanvaraiset työt

Urakoitsijan on huolehdittava, että työmaalla toimivilla henkilöillä on asianmukaiset luvat ja pätevyys, sekä tarvittava käytännön kokemus kyseisiin tehtäviin.

2 TYÖALUE JA SEN OLOSUHTEET

2.1 Rakennuspaikka

Työkohteina ovat eri puolilla Kankaanpään kaupunkia sijaitsevat yleisellä liikenteellä olevat kadut, tiet ja muut liikennealueet sekä piha-alueet.

2.1.1 Nykyinen kunnallistekniikka

Työkohteet ovat asfaltti- tai sorapäälysteisiä katuja, teitä, paikoitusalueita, pihvoja yms., joissa on kaapeleita ja johtoja, reunatukia, liikenteenohjaus- ja valaistuslaitteita sekä kiiveyksiä ja istutuksia.

2.1.2 Liikenne

Työalueilla on ajoneuvo- ja jalankulkuliikennettä. Liikenne voidaan katkaista vain erikseen sovittavissa kohteissa.

Kun päällyste tehdään sidotulle alustalle ja koko päällystettävä tieosa on luovutettu urakoitsijalle, vastaa se tällöinkin liikennemerkeistä ja -järjestelyistä vain niiltä tieosan kohdilta, jotka välittömästi liittyvät päällystetyön tekemiseen. Muilta osin niistä vastaa tilaaja.

3 VAARAA AIHEUTTAVAT RAKENNUSTYÖT

3.1 Kuvaus tehtävistä töistä

Työkohteissa tehtävät työt käsittävät liikenteen järjestelyt, työkohteen suojaukset, jyr-sintätyöt, kansistojen säätötyöt, asfaltin levitys- ja tiivistystyöt, työalueen siistimisen sekä alustan muotoilu- ja tiivistystöitä.

3.2 Kohteen tyypilliset työturvallisuusriskit

Urakan työt ovat olosuhteiltaan ja sisällöltään tyypillisiä kaupunki-/kuntaympäristössä suoritettavia päällystystöitä. Työlle tyypillisiä työturvallisuusriskejä ovat työntekijöiden ja työkonoiden liikkuminen liikenteellä olevalla katu-/tiealueella sekä työkohteesta aiheutuva vaaratekijä yleiselle liikenteelle ja jalankululle.

Asfaltointi- ja jyr-sintäkohtien työturvallisuusriskejä sisältäviä työvaiheita ovat mm:

- kaluston siirrot
- työskentely työkonoiden välittömässä läheisyydessä
- kuumen asfalttimassan käsittely
- bitumi- / tulityöt, joten palovaara on otettava huomioon työmaan toimintojen suunnittelussa
- työskentely ahtaissa ja vaikeissa olosuhteissa
- työskentely vaikeissa valaistusolosuhteissa
- työskentely tie- ja / tai katualueella sekä yleisen liikenteen läheisyys, mikä on otettava huomioon töiden suunnittelussa
- työskentely katu/jalankulkualueilla, joissa jalankulu/kevyt liikenne on vilkasta
- pölyä, tärinää, melua ja sinkoilua aiheuttavat työt
- poikkeuksellisen ongelmalliset pintakäsittelyaineet, joten työhygieniaan on kiinnitettävä erityistä huomiota
- terveydelle vaarallisten ja haitallisten aineiden käyttö (liuottimet ja puhdistusaineet)

4 RAKENNUSTYÖN SUORITUSVAATIMUKSIA

4.1 Yleistä työn suorituksesta

Urakoitsijan tulee ennen töiden aloittamista suunnitella eri töiden ja työvaiheiden tekeminen siten, että työt voidaan suorittaa turvallisesti vaaraa aiheuttamatta (VNa 205/2009). Työmaalla tulee noudattaa Työturvallisuuslaissa 738/2002 ja Valtioneuvoston asetuksessa (205/2009) lueteltuja työturvallisuusmääräyksiä

Pääurakoitsijan on huolehdittava turvallisuuden ja terveyden kannalta tarpeellisesta yleisjohtosta. Tehtävää johtamaan on nimettävä pätevä vastuuhenkilö ja hänelle tarvittaessa sijainen.

Työmaajohdolla ja työmaa-alueella työskentelevillä henkilöillä on oltava riittävät luvat ja pätevyudet, mm

- Tieturva I
- Tieturva II (Liikenteen ohjaus, liikennejärjestelyiden suunnittelu)
- Tulityökortti

Ennen rakennustyön aloittamista urakoitsijan on selvitettävä alueella oleviin johtoihin, laitteisiin tai muihin rakennelmiin liittyvät turvallisuusmääräykset ao. laitteen omistajan kanssa.

4.2 Työalueet

Päätoteuttajan on laadittava työaluesuunnitelma ja siihen liittyvä liikennejärjestelysuunnitelma ja esitettävä ne rakennuttajan hyväksyttäväksi.

Työaluesuunnitelmassa on esitettävä työmaan suojaus- ja merkitsemistoimenpiteet ja ne on suunniteltava ja toteutettava siten, että sekä työmaalla työskentelevien työturvallisuus että työmaan ulkopuolisten turvallisuus on varmistettu.

Kaduilla, rakennuskaavateilla, toreilla ja muilla yleisillä alueilla on noudatettava Kankaanpään kaupungin ”Ohje kadulla ja eräillä yleisillä alueilla tehtävistä töistä 2014” -ohjeita sekä julkaisun ”Tilapäiset liikennejärjestelyt katualueilla” -ohjeita. Yleisillä teillä työskennellessä noudatetaan Väyläviraston ohjetta ”Liikenne tietyömaalla”

Työmaan sulkulaitteista, aidoista yms. tulee ilmetä työtä suorittavan toteuttajan nimi ja puhelinnumero.

4.3 Henkilönsuojaimet

Työ on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu vaaraa työmaalla työskenteleville. Jos tapaturman tai sairastumisen vaaraa ei voi välttää tai rajoittaa riittävästi teknisillä työolosuhteisiin kohdistuvilla suojelutoimenpiteillä tai työn organisoinnilla, työnantajan on hankittava työntekijöiden käyttöön henkilönsuojaimet (Työturvallisuuslaki 738/2002, VNp 427/2021 ja VNa 205/2009).

Kuhunkin työvaiheeseen liittyvien henkilönsuojainten valinnan ja käytön tulee perustua asianmukaisiin riskien arviointeihin.

Urakoitsijalta ja hänen työntekijöiltään edellytetään standardin SFS-EN 471 mukaista näkyvää varoitusvaatetusta. Vaatetuksen suojaluokka näkyvän materiaalin vähimmäispinta-alan mukaan määriteltynä on 2. **Käytettävä aina turvaliiviä tai -takkia sekä ky-päriä.**

Liikenteenohjaustehtävissä toimivien on käytettävä standardin SFS-EN 471 luokan 3. mukaista näkyvää varoitusvaatetusta.

4.4 Rakennustyövälineet, koneet ja laitteet

Työvälineiden ja koneiden sekä muiden rakennusvälineiden tulee olla tarkoituksenmukaisia ja niiden tulee täyttää työturvallisuudelle asetetut vaatimukset.

Koneiden ja nostolaitteiden turvallisuudessa, sijoittamisessa ja käytössä on noudatettava Työturvallisuuslain (738/2002) ja Valtioneuvoston asetuksen (205/2009) määräyksiä. Ne on tarvittaessa varustettava sellaisilla apulaitteilla, ettei käsiteltäville tarvikkeille, valmiille työnosalle tai ympäristölle aiheuteta vahinkoa.

Päällystetöissä olevien työkoneiden tulee olla hyvin havaittavia ja niissä tulee olla asetusten mukaiset varolaitteet. Päällystetöissä olevat ajoneuvot, joiden paino on suurempi kuin 7 tonnia, on varustettava peruutushälyttimellä.

Telineet, työtasot ja kulkutiet on suunniteltava ja rakennettava siten, että ne täyttävät Työturvallisuuslain (738/2002) ja Valtioneuvoston asetuksen (205/2009) määräykset

Työmaan sulku- ja varoituslaitteista tulee ilmetä pääurakoitsijan nimi.

4.5 Terveydelle ja ympäristölle haitalliset aineet ja materiaalit

Päätoteuttaja vastaa, että työmaalla noudatetaan voimassa olevia työntekijöiden suojaamista koskevia asetuksia ja määräyksiä.

Vastuu käsittää myös työssä käytettävien aineiden ja materiaalien ympäristönsuojelun huomioon ottamisen.

4.6 Palosuojelu

Jokainen urakoitsija on velvollinen kiinnittämään huomiota paloturvallisuuteen ja toimimaan vastuualueellaan niin, ettei tulipalon vaaraa synny ja noudattamaan viranomaisien antamia suojeluohjeita sekä työmaalla erikseen laadittuja ohjeita.

Päätoteuttajan on ennen työn alkua tehtävä erillinen selvitys palovaaraa aiheuttavista työvaiheista ja menetelmistä, rakennusaineista sekä valmiista rakennusosista.

Tulitöitä tekevillä työntekijöillä on oltava tulityökoulutus ja sen osoittamiseksi tulityökortti.

Päätoteuttaja laatii ja luovuttaa rakennuttajalle luettelon kaikista työmaalla toimivista tulityökortin omaavista henkilöistä.

4.7 Pölyn leviämisen estäminen

Työmaapölyn ennaltaehkäisemiseen on kiinnitettävä riittävästi huomiota. Pölyämistä voidaan vähentää mm. työmaateiden pölynsidonnalla, ympäristöön kulkeutuneen pölyn ja lian nopealla poistamisella, käytettävien kiviainesten kastelulla ja/tai yksittäisten varastokasojen peittämisellä.

4.8 Melua aiheuttavat työt

Päätoteuttajan on otettava huomioon ja huolehdittava ilmoittamisesta kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisesti, mikäli tilapäisen melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. aiheuttavia tilapäisiä toimintoja koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta. Lisäksi on otettava huomioon Kankaanpään kaupungin ympäristönsuojelumääräykset.

5 YMPÄRISTÖN SUOJAUS

5.1 Työmaan suojaaminen

Työmaan aitaamisessa ym. merkitsemisessä on otettava huomioon työn luonteen edellyttämät vaatimukset ja toteuttamisedellytykset sekä työntekijöiden turvallisuuden kannalta että ympäristön aiheuttamista lähtökohdista.

5.2 Ympäristön puhtaanapito

Urakoitsijalle kuuluu työstään johtuva ympäristön puhtaanapito. Työt on järjestettävä siten, että ympäristölle ei aiheudu tarpeettomia likaantumisia aiheuttavia häirtäviä vaikutuksia.

Kankaanpään kaupunki
Rakennettu ympäristö -tulosyksikkö

Kankaanpäässä 6.2.2025

Pentti Saloniemi
Tekninen johtaja

Antti Kangasniemi
Kuntatekniikan insinööri